

PROCES PRIDELOVANIA A AKTIVÁCIE DOI NA UNIVERZITE MATEJA BELA

Mgr. Lucia Nižníková

V januári 2017 sa Univerzita Mateja Bela stala členom nezávislej organizácie Publishers International Linking Association. PILA spravuje medzinárodnú registračnú agentúru CrossRef, ktorej základným cieľom je pridelovanie jedinečných a trvalých identifikátorov digitálnych objektov Digital Object Identifier (DOI) vedeckým a odborným publikáciám na zabezpečenie ich trvalej dostupnosti na webe a zviditeľnenie vedeckého obsahu vo virtuálnom prostredí. Článok zjednodušené **sumarizuje kroky, ktoré vedú k prideleniu DOI publikáciám vydaným na UMB a jeho následnej aktivácii.**

Koordinačným pracoviskom pridelovania DOI online publikáciám vydaným na UMB je univerzitná knižnica. Pravidlá tvorby, umiestnenia DOI v publikácii a citovania publikácií s DOI upravuje Metodika pridelovania a tvorby DOI na UMB v Banskej Bystrici. Registráciu, distribúciu, sprístupňovanie a archiváciu online publikácií upravuje čl. 15 Smernice č. 1/2023 Zásady edičnej činnosti Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a osobitne Metodické pokyny pre autorov online publikácií vydávaných vo vydavateľstve Belianum.

Proces pridelovania DOI knižným publikáciám má päť vcelku jednoduchých krokov, ktoré na seba úzko nadväzujú. V nasledujúcich riadkoch ich stručne a čo najjednoduchšie zosumarizujeme. Vychádzame z predpokladu, že autor má napísanú publikáciu, ktorú chce vydať v rámci edičnej činnosti UMB online formou.

1. Autor/edičný referent požiada o **pridelenie ISBN**. Žiadosť o pridelenie ISBN sa nachádza v prílohe č. 9 smernice č. 1/2023. Vyplnenú žiadosť e-mailom odošle zodpovedným pracovníckam univerzitnej knižnice na adresu maria.dolezalova@umb.sk alebo marcela.lalikova@umb.sk.
2. Keď má publikácia pridelené ISBN, autor/edičný referent požiada o **pridelenie DOI**. Elektronická žiadanka na pridelenie DOI sa nachádza na webovej stránke knižnice v sekcii Podpora vedy → Pridelovanie DOI. Za agendu zodpovedá pracovníčka univerzitnej knižnice na pozícii publikačný poradca Mgr. Zuzana Melegová.

3. Na základe žiadosti o DOI **pridelí zodpovedná pracovníčka** v zmysle metodiky pridelenia a tvorby DOI publikácii jedinečný identifikátor a odošle ho autorovi/edičnému referentovi.
4. **Autor/edičný referent vloží pridelené DOI na určené miesto** na rube titulného listu **publikácie** a v prípade, že publikácia spĺňa aj všetky ostatné formálne náležitosti, **zverejní** finálnu verziu publikácie vo formáte PDF **v repozitári rUMBa**. O zverejnenie publikácie v repozitári môže požiadať aj správcu repozitára na e-mailovej adrese repo.umb@umb.sk.
5. Po uložení publikácie do repozitára je autor/edičný referent povinný o tom bezodkladne informovať **zodpovednú pracovníčku** univerzitnej knižnice. Tá následne pridelí DOI v publikácii **aktivuje**. Až v tejto fáze sa publikácia považuje za verejne publikovanú online formou. Bez neaktívneho DOI sa publikácia nepovažuje za zverejnenú v režime otvoreného prístupu.

Až **po splnení vyššie uvedených krokov si autor nahlasuje publikáciu na evidenciu do databázy publikačnej činnosti**. Autori neraz nahlasujú online publikácie skôr, ako sú splnené podmienky v bode 5. Spracovateľky publikačnej činnosti v takých prípadoch informujú Mgr. Melegovú, ktorá kontaktuje autora/edičného referenta, a tým sa proces aktivácie DOI a spracovania publikácie do databázy publikačnej činnosti zbytočne komplikuje a predlžuje. Z tohto dôvodu prosíme autorov, aby nezabúdali, že pridelenie a aktivácia DOI sú dva samostatné a rozdielne úkony, a až po realizácii oboch je publikácia verejne publikovaná v zmysle platných predpisov a môže sa evidovať v publikačnej činnosti.

Použité zdroje:

[1] Smernica č. 1/2023 Zásady edičnej činnosti Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Dostupné na: <https://kniznica.umb.sk/podpora-vedy/podpora-vedy-a-vyskumu/pridelovanie-doi.html>

[2] Metodika pridelenia a tvorby DOI na UMB v Banskej Bystrici. Dostupné na: <https://kniznica.umb.sk/podpora-vedy/podpora-vedy-a-vyskumu/pridelovanie-doi.html>

[3] Metodické pokyny pre autorov online publikácií vydávaných vo vydavateľstve Belianum. Dostupné na: <https://kniznica.umb.sk/podpora-vedy/podpora-vedy-a-vyskumu/pridelovanie-doi.html>

[4] Elektronická žiadanka na pridelenie DOI. Dostupné na: <https://kniznica.umb.sk/sluzby-a-fondy/elektronicke-sluzby/objednavky-sluzieb/ziadanka-na-pridelenie-doi-doi-assignment-application-form.html>